

‘Cultureel erfgoed op *it Fryske boerehiem*’ ***Boekpresentatie***

In 2020 bestond de boerderijstichting 35-jaar. Ondanks ‘corona’ is na het opschorten van de activiteiten één belangrijke activiteit overeind gebleven: de overhandiging van het eerste exemplaar van het boek ‘Cultureel erfgoed op *it Fryske boerehiem*’ aan commissaris van de koning Arno Brok op 10 oktober 2020 in het Fries Landbouwmuseum.

Het boek werd geschreven door twee bestuursleden van de Boerderijstichting, Rudolf Jan Wielinga en Wiebe Hoekstra, en is gebaseerd op een aantal jaren onderzoek en bezoeken aan vele boerenerven, met als resultaat een rijk geïllustreerd boek waarin vroegere specifieke opstallen en versieringen in hun functies zijn vastgelegd. De boerderijstichting was vereerd dat onze Commissaris van de Koning, de heer Arno Brok, het eerste exemplaar in ontvangst wilde nemen.

Rudolf Jan Wielinga richtte zich tijdens de overhandiging tot de commissaris met de volgende woorden: *“Op onze rondritten constateerden we dat veel erfgoed is verdwenen en dat nog veel door functieverlies en verwaarlozing verloren zal gaan. Op de valreep hebben we nog iets kunnen documenteren. Dit boek kan daarom als een pleidooi voor het behoud van het nog aanwezige erfgoed worden beschouwd.”*

Daarna volgde de plechtige overhandiging. Hiervoor werd een graanschep gebruikt, in verband met de Corona-afstandsregels.

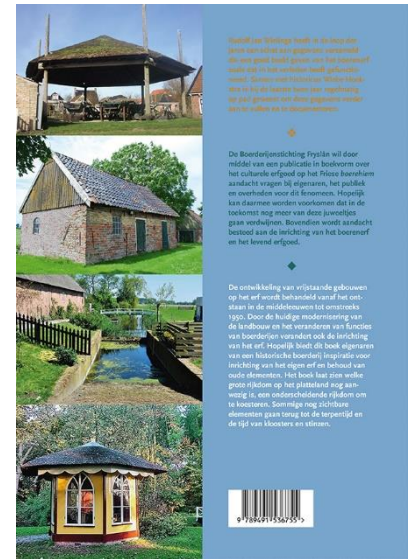
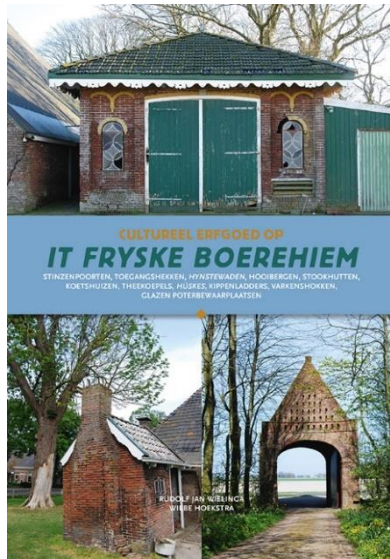
Commissaris van de koning Arno Brok sprak waarderende woorden over het boek en zei dat het voor beleidsambtenaren op het Provinciehuis bruikbaar was voor het ontwikkelen van beleid. Hij vond dat de boerderijstichting goed bezig is en dat hij uitkijkt naar de volgende publicaties van Hans de Haan en Jacob van der Vaart over de Amerikaanse boerderij en over de Gelede boerderij. Hij zou ook die boeken graag in ontvangst willen nemen.

Invloed adel en eigenerfde boeren

In Fryslân hebben kloosters en adel vanaf het eind van de middeleeuwen een belangrijke invloed gehad op de inrichting en beplanting van het boerenerf.

Halverwege de achttiende eeuw, nadat het welstandsniveau van de boerenbevolking was toegenomen, kwam er meer oog voor esthetiek. Bij enkele grote boerenhuizen werden aanzienlijke tuinen aangelegd, waarbij de monumentale tuinen bij de adellijke states als voorbeeld dienden. Maar over het algemeen bleef de inrichting van het boerenerf sober en gericht op doelmatigheid.

Rudolf Jan Wielinga heeft in de loop der jaren een schat aan gegevens verzameld die een goed beeld geven van het boerenerf zoals dat in het verleden heeft gefunctioneerd. Samen met historicus Wiebe Hoekstra is hij de laatste twee jaar regelmatig op pad geweest om deze gegevens verder aan te vullen en te documenteren.

De Boerderijstichting Fryslân wil door middel van een publicatie in boekvorm over het culturele erfgoed op 'it boerehiem' aandacht vragen bij eigenaren, het publiek en overheden voor dit fenomeen. Hopelijk kan daarmee worden voorkomen dat in de toekomst nog meer van deze juweeltjes gaan verdwijnen. Bovendien wordt aandacht besteed aan de inrichting van het boerenerf en het levend erfgoed.

De ontwikkeling vanaf haar ontstaan in de middeleeuwen tot omstreeks 1950 wordt behandeld. Door de huidige modernisering van de landbouw en het veranderen van functies van boerderijen verandert ook de inrichting van het erf. Hopelijk biedt dit boek eigenaren van een historische boerderij inspiratie voor inrichting van het eigen erf en behoud van oude elementen. Het boek laat zien welke grote rijkdom op het platteland nog aanwezig is, een onderscheidende rijkdom om te koesteren. Sommige nog zichtbare elementen gaan terug tot de terpentijd en de tijd van kloosters en stinzen.

U kunt het boek [online bestellen](#). Ook is het boek verkrijgbaar bij het Fries Landbouwmuseum en de boekhandel.

Cultureel erfgoed op it fryske boerehiem Rudolf Jan Wielinga en Wiebe Hoekstra, Uitgeverij Louise/Boerderijstichting Fryslân, 2020, 192 p. ISBN 978-94-91536-75-5.

Het Fries Landbouwmuseum bleek een uitstekend gastheer te zijn. Hierna enkele foto's van deze feestelijke dag.

Zowel de Boerderijenstichting als ook de gastgever het Fries Landbouwmuseum hielden zich aan het coronaprotocol, vandaar een beperkte deelname van maximaal 30 aanwezigen.